

Nuoret majakalla – OH3A/LH Bengtskär

Jukka Heikinheimo, OH2BR
toimisto at sral.fi

Peditiotoimintaa radioamatöörit ovat harrastaneet yli 50 vuoden ajan. Peditioiden kohteiksi sopivat harvinaiset maat, saaret, vuoret, kunnat ja majakat. Oikeastaan mikä tahansa kohde kelpaa, kunhan se on edes jossain määrin harvinainen ja vaikeapääsyinen. SRAL:n nuorisotoimikunta päätti majakkaviikonlopun merkeissä vieraila Bengtskärin majakalla.

Majakkaviikonloppu

Kerran vuodessa, elokuun kolmantena viikonloppuna radioamatöörien huomio kohdistuu majakkasaariin ja -laivoihin. Ne ovat oivallisia vierailukohteita monestakin syystä: vaikka uudet tekniset apuvälineet uhkaavat tehdä ne tarpeettomiksi, niihin liittyy monia mielenkiintoisia historiallisia tapauksia ja henkilöitä. Majakkasaarille pääsy vaatii yleensä kohtalaista panostusta ja riskinottoa, sillä kuljetusongelmat korostuvat meriolosuhteissa. Harva majakkasaari on valmistautunut vastaanottamaan vierailijoita hotellitason mukavuuksin. Bengtskärin majakka lähellä Hankoa on tässä suhteessa miellyttävä poikkeus, joten se oli helppo valinta nuorten radioamatöörien ensimmäisen pedition kohteeksi.

Majakkasaarten muusta rakentamisesta poikkeava arkkitehtuuri viehättää silmää ja radioamatööriaseman perustaminen majakkasaarelle on haasteellista ja kehittävää toimintaa arkirutiinien lomassa. Jopa nuorten vanhemmat ymmärsivät tämän ja antoivat suostumuksensa retkellemme. Kuinka oikeassa he olivatkaan...

Bengtskärin historiaa

Talvimerenkulun turvaaminen on perinteisesti kuulunut majakoiden tehtäviin. Haaksirikkoutuneet alukset menetettyine arvokkaine lasteineen ovat monasti olleet kimmoke majakan rakentamiselle. Näin myös Bengtskärin vesillä, kun S/S Helsingfors ja pelastusalus Proctor haaksirikoutuivat uudenvuoden päivänä 1905. Majakka rakennettiin ennätysnopeasti. Ripeästi suoritettujen rakennustyöveivätkin vain yhdeksän kuukautta ja majakka oli valmis käyttöön joulukuussa 1906. Rakennusmateriaalit – graniittikivet – saatiin saaren omasta peruskalliosta. Arkkitehtuuriltaan majakkarakennus edustaa kansallisromanttista tyyliä. Sisätilat ovat jugendia. Asuintiloja on rakennukseen mahdutettu yhteensä 600 m².

Sotien välinen aika oli rauhallinen jakso majakkasaaren historiassa. Parhaimmillaan viisi majakanvartijaperhettä asui saarella. Yhteensä asukkaita oli silloin 32, joista 21 oli lapsia! Lapsia varten oli jopa oma koulu opettajineen. Sotien aikana majakka toimi tähtystys- ja tulenjohtopaikkana. Jatkosodan alussa saarella käytiin kova taistelu, josta suomalaiset selviytyivät voittajina, tosin menetyksiltä ei voitu välttyä. Sodan jälkeen vaurioitunut majakka korjattiin ja majakanvartijat asuivat saarella ilman perheitään.

Majakka automatisoitiin 1968, jolloin rakennus jäi autioksi ja kylmäksi. Vuosien kuluessa rakennuksen kunto heikkeni sekä ankarien sääolosuhteitten, että ilkvallan vuoksi.

Jotta majakka ei olisi päässyt täysin rapistumaan, Merenkulkulaitos vuokrasi majakan Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskukselle vuonna 1992. Vuonna 1995 majakka avattiin uuteen käyttöönsä museo- ja vierailumajakkana. Majakan asuintilat oli muutettu näyttely-, kokous- ja majoitustiloiksi.

Bengtskärin majakka on pohjoismaiden korkein (52 m) ja houkuttelee lukuisia turisteja tutustumaan majakkarakennuksen arkkitehtuuriin ja historiaan. Vuosittain majakalla käy noin 15 000 vierasta.

Vuonna 2000 majakka päätettiin myydä. Turun Yliopistosäätiö päätti ostaa majakan säilyttääkseen sen jälkipolville ja turvatakseen Turun yliopiston majakan hyväksi tekemä työn.

Tänä vuonna majakka täyttää sata vuotta, minkä kunniaksi Yliopistosäätiö korjautti majakan tornin. Bengtskär on arvokas osa Suomen kulttuuriperintöä ja saaristomaisemaa. Sen säilyttäminen on tärkeää koko Itämeren alueelle.

Nuorisotoimikunta on tiimin ydin

SRAL:n vireästi toimiva nuorisotoimikunta koostuu seuraavista jäsenistä: puheenjohtaja Esko, OH2GTS, varapuheenjohtaja "Eskon sisko" Kaisa, OH2FAN, ja Cecilia, OH3YL. Sihteerinä toimii Jukka, OH2BR. Cecilia oli saanut peditiolle mukaansa ystävänsä Fannyn, jonka jutun luitte Vipusen edellisestä numerosta.

Kim Wahlström otettiin poikiensa Tarmon ja Timin kera nuorisotoimikunnan ulkojäseniksi ja näin oli kahdeksanhenkinen tiimimme koossa.

Majakkapedition päämäärät

Mitä nuoret hamit voisivat tehdä majakalla? Eiväthän he voi puutteellisella kokemuksellaan pystyttää hienoa asemaa ja workkia tuhansia kusoja Eurooppaan ja DX:iä. Tämä on totta, siksi päätavoitteet olivatkin toisaalla. Bengtskär on erinomainen paikka kuvata SRAL:n markkinointivideon viimeinen osa, jossa näytetään miten nuoret radioamatöörit työskentelevät bandilla, opiskelevat ja suorittavat pätevyystutkintoja samalla kuitenkin unohtamatta, mistä radioamatööritoiminnassa on tärkeintä – omien taitojen kehittäminen vapaaehtoisesti, ilman ulkopuolista pakottamista ja onnistumisen elämysten saaminen toiminnan kaikissa vaiheissa.

Kusojen lukumäärä ei siis ollut itsetarkoitus, vaan erilaisten radioon liittyvien toimintojen hauskuuden esittely koululaisille ja muille SRAL:n markkinointivideon tuleville katsojille. Opiskellakin voi vapaa-aikana, kun se on motivoitunut ja antaa positiivisia elämyksiä.

Peditiitiimimme jäsenet suorittivat yhden yleisluokan ja yhden perusluokan tutkinnon ”puhtaalta pöydältä” eli ilman edeltäviä moduulisuuorituksia. Urotyöstä vastasi isä-ja-poika-tiimi eli Kim ja 14-vuotias Tarmo Wahlström. Mainittakoon, että uusi yleisluokkalainen Kim Wahlström on Liiton äänenkannattajan päätoimittajan Annika Wahlströmin, OH2HSJ, veli ja ollut kiinnostunut radioamatööritoiminnasta jo 30 vuoden ajan. Nyt hän voi harrastaa radioamatööritoimintaa yhdessä poikansa kanssa. Kimin ja Annikan isä on monelle tuttu Harry Wahlström, OH2BNX, Sipoosta.

Peditioworkkimista

Hämeenlinnan kerholta, OH3AA, vapautunut majoitusvaraus otettiin kiitollisuudella vastaan ja nuorten peditioporukka saatiin nopeasti muodostetuksi. Alkuperäisen OH3AA-tiimin erään jäsenen oli myös tarkoitus tulla laitteineen mukaan, mutta häntä ei laivarannassa näkynyt, joten hänelle lienee tullut viime hetken este. Onneksi meillä oli mukana sentään yksi toimiva asema, muuten Bengtskär olisi ollut QRT.

Joukkomme matka Bengtskäriin sujui hyvin, sillä edellisen päivän ankara myrsky oli ohi ja sää mitä mainioin. Majakan jylhien muotojen ilmestyttyä horisonttiin tiesimme tullemme oikeaan paikkaan. Täällä tulisimme viihtymään!

Raahasimme laukumme ja laitteemme huoneisiimme ja ryhdyimme etsimään parasta antennin paikkaa. Meillä oli mukana 42 metriä pitkä windom-antenni, joka oli sopivan pituinen 52 metriä korkean majakkatornin huipulta laskettavaksi lievästi vinoon asentoon. Henkilökunta oli jo tottunut radioamatööreihin, joten huoltotasanteen avain heltisi ilman pitkiä selittelyitä.

Antennin asennusta varten jakauduimme kahteen iskuryhmään, pojat ylös torniin ja tytöt alas ottamaan antennilanka vastaan. Huoltotasanteella oli erilaisia tukiasemien ja radiolinkkien antenneja, joiden eteen meitä varoitettiin turvallisuussyistä menemästä. Koska olen jo kaksinkertainen vaari, en tuntenut terveyteni olevan erityisemmin uhattuna, vaan ryhdyin ohjaamaan windomin laskemista alas. Heti windomin pään tullessa tarttumaetaisyydelle peditiitiimimme tytöt ryhtyivät innolla vetämään antennia ja sen mukana kaikkia poikia alas – kuinkas muuta! Hyvä että pojat olivat tukevasti kaiteen takana, joten emme kärsineet menetyksiä muonavahvuudessa.

Meidän asemaamme (FT-897) varten oli varattu ylimmän kerroksen suuri neuvotteluhuone. Meillä oli siis erinomaiset edellytykset pitää yhteisvoimin bandeja kuumina, opiskella tutkintoihin ja puhua kaikesta mahdollisesta ra-toimintaan liittyvästä. Näin myös tapahtui. Pojat eivät tosin päässeet paljonkaan radioiden ääreen, sillä tyttöjen into päästä bandeille oli suorastaan liikuttavaa. Kielenkannat olivat kovalla koetuksella, kun kotimaan bandeilta siirryttiin DX-bandeille puhumaan kielillä. Puoliksi georgialainen Ceci, OH3YL, harjoitteli kusun pitämistä georgiaksi, mutta valitettavasti vasta-asema jäi tällä kertaa löytymättä.

Majakan generaattori tuotti sähkön lisäksi S9 purinat bandeille, varsinkin kahdeksallekympille. Keliäkään eivät tuntuneet tuolla kotimaan bandilla kovin hyviltä, mitä monet vasta-asemammekin valittivat. Parhaiten kusoja sai 20-30-40 m sähkötyksellä, mutta nuorilta hameilta puuttui vielä tässä vaiheessa siihen tarvittava taito.

Joudumme siis vielä hieman odottelemaan, ennen kuin nuorisotoimikuntalaisia kuullaan bandien alapäässä CW:llä kilkuttelemassa. Kiinnostus sähkötystä kohtaan on kyllä suuri ja nuoret haluavat ottaa tämän kiehtovan kommunikointimuodon haltuunsa mahdollisimman pian.

Muutakin kuin workkimista

Ei elämä voi olla pelkkää workkimista, ei varsinkaan nuorilla. Syyllistyin itsekin hetkeksi auringonottoon ja saareen tutustumiseen, olihan sää koko peditiomme ajan paras mahdollinen, auringonpaistetta ja kesäistä lämpöä täynnä. Nuoret ottivat kyllä aurinkoa minunkin edestäni.

Sosiaalinen elämä vaati sekin osansa, olihan kysymyksessä tiimityöskentely. Nuorten kanssa käydyt keskustelut avarsivat molemmille osapuolille maailmankuvaa. Ilman näitä virkistäviä juttutuokioita veteraani-DXerinne olisi jo aika päiviä ollut täysin "kalkkis".

Meressä uiminen oli kaikille piristävä kokemus, johon ei koskaan kyllästynyt. Majakkarakennuksen vieressä sijaitsee pieni, mutta tunnelmallinen sauna samasta harmaasta graniitista, kuin itse massiivinen majakkarakennus. Sen löylyissä oli hyvä karistaa päivän pölyt harteiltaan ja valmistautua radioaseman yövuoroon.

Nuorten mukana liikkuminen tekee hyvää seniorin sekä fyysiselle, että psyykkiselle vireydelle. Koetapas kiivetä 52 metriä korkean majakkatornin huippuun huippukuntoisen nuoren perässä. Puolivälissä pitää kuitenkin levähtää, jotta pumppu ei joutuisi huoltoon ja pedition jatkuminen vaakalaudalle.

Toinen kuntomittari löytyy saaren kallioilta. Niiden ylitse kapuaminen vaatii paitsi terveitä jalkoja, myös tarkkaa silmää. Kallioissa on halkeamia ja rotkoja sekä varjoisia, kosteita kohtia liukastumista odottamassa. Mikäli tästä kokeesta vielä selviät, yritäpä tehdä sama yöllä, jolloin parhaassa tapauksessa kuutamo on puolellasi. Näin ei meidän tapauksessamme aina ollut asian laita. Ajatus pilkkopimeässä kalliolla poukkoilevan nuorisojoukon perässä konttaamisesta ei houkutellut vanhaa DXeriä, jonka polvet ovat paljosta workkimisesta ja vähäisestä käytöstä johtuen päässeet pahasti rapistumaan.

Videokuvausta

Peditiomme pääasia oli, kuten jo totesin, nuorisovideon kuvaaminen kaikista mahdollisista ja mahdottomista tilanteista. Kukin tiimin jäsen toimi vuorollaan operaattorina, joten käsivarakameralla kuvatun videon laatu saattaa vaihdella. Toivottavasti Juhani, OH2MD, kärsivällisyys kestää kahlata ottamamme materiaali läpi ja löytää siinä mahdollisesti piilevät kultajyvät. Hän ehti jo bandilla pitämämme kusun aikana tuoda julki huolestumisensa materiaalin määrästä tarkoittaen tietysti, että materiaalia pitää olla tuntitolkulla, jotta näyttämiskelpoista tavaraa saataisiin edes 15 minuuttia.

Tavallisia still-kuvia otettiin myös ahkerasti. Parhaita valokuvia voitte ihailia jo tämän jutun kuvituksessa.

Pedition hedelmät

Kuten kaikki onnistuneet peditiot, meidänkin matkamme Bengtskärin majakalle kantoi runsaasti hyvää satoa. Monien mieleen jääneiden kusojen ja uusien bandituttavuuksien lisäksi saimme kotiin vietäväksi pari tuntia videomateriaalia, arvokkaita muistoja historialliselta majakkasaarelta ja lujittuneita ystävyssuhteita. Kun tiedämme, että Suomessa on monta kymmentä majakkaa, meillä on tiedossamme vielä paljon yhteisiä peditioita, joilla workitaan paljon, jutellaan paljon ja nauretaan vielä enemmän.

Ja jos majakat sattuisivat Suomesta loppumaan, voihan aina matkustaa vieraisiin maihin oppimaan paikallista kulttuuria sikäläisissä majakkahotelleissa ja ravintoloissa. Mutta radio olkoon aina matkojemme pääosassa, sillä olemmehan ennen muuta harrasteestamme innostuneita radioamatöörejä!

Kiitokset

SRAL:n hallitus on ottanut erittäin nuorisomyönteisen kannan. Niinpä tämäkin majakkapeditio oli osittain mahdollista toteuttaa hallituksen päätöksellä myönnetyn määrärahan ansiosta. Nuorisotoimikunta haluaa esittää sydämellisen kiitoksensa hallitukselle ja kaikille vanhemmille amatööreille, jotka haluavat tukea Liiton nuorimpia jäseniä heidän kasvussaan osaaviksi radioamatööreiksi.

Kiitän omasta puolestani tiimini jäseniä vauhdikkaasta ja opettavaisesta retkestä. On aina mielenkiintoista tutustua nuorten elämään ja ajatusmaailmaan. Näin pysyy Old Timerin mieli virkeänä. SRAL:n nuoriso-ohjaajalle ehdottoman tärkeät lapsipsykologian opinnot on kuitenkin tarkoitus aloittaa jo tänään.